

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....สำนักงานปลัด อบต. รมั ไทร.....โทร ๐๗๓ ๗๐๙๗๕๖
ที่..... นธ ๗๗๗๐๑/๓๗๘.....วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๕
เรื่อง.....การประเมินความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลรมั ไทร

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้จัดให้มีการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เป็นประจำทุกปี โดยเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศเน้นการ โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานนำผลการประเมินไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และยกระดับหน่วยในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ลดความเสี่ยงหรือช่องทางที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การรับสินบน หรือ ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน

เพื่อให้เป็นไปตามตัวชี้วัดที่ ๓๖ การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบประจำปี สำนักงานปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลรมั ไทร จึงได้จัดทำหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ รายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)

(นางสาวพารานา ตราแม)
คนงานทั่วไป

(ลงชื่อ)

(นายรุตาน อูมา)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน รักษาราชการแทน
หัวหน้าสำนักงานปลัด

(ลงชื่อ)

(นายไพที มะสาแม)
รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรมั ไทร รักษาราชการแทน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรมั ไทร

(ลงชื่อ)

(นายมาคตา แวมุดอ)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรมั ไทร

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

องค์การบริหารส่วนตำบลร่มไทร
อำเภอสุคิริน จังหวัดนราธิวาส

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. ความหมายของการทุจริต ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต และการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต	1
2. เกณฑ์การประเมินโอกาส และผลกระทบความเสี่ยงการทุจริต	2
3. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการจัดการ	5

1. ความหมายของการทุจริต ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต และการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความหมายของการทุจริต

"ทุจริตในภาครัฐ" หมายความว่า ทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤตินิยมชอบในภาครัฐ "ทุจริตต่อหน้าที่" หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใด ในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่ง หรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

"ประพฤตินิยมชอบ" หมายความว่า การใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ที่มุ่งหมายจะควบคุมดูแลการรับการเก็บรักษา หรือการใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สิน ของแผ่นดิน

ปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต จะประกอบไปด้วย 3 ปัจจัยหลัก ดังนี้

1. Pressure/Incentive แรงกดดันหรือแรงจูงใจ ซึ่งอาจจะมาจากความยากจน ความจำเป็น ต้องใช้เงิน การติดการพนัน การทำผลงานที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมาย หรืออาจเกิดจากความต้องการส่วนตัว ยากเลียนแบบคนอื่น เช่น ใช้ของแบรนด์เนม ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นต้น
2. Opportunity โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมภายในของ องค์กรมีจุดอ่อน
3. Rationalization การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ หมายถึง จิตใต้สำนึกของคนรู้ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี แต่เมื่อมีแรงกดดัน มีโอกาสที่จะทำทุจริต ก็จะหาเหตุผลสนับสนุนหลอกตัวเอง หลอกผู้อื่นว่าไม่ผิด

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้องค์กรมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการ ทุจริตเชิงรุก ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิด ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในการ ประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากร ขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กรที่สำคัญด้วยเช่นกัน

2. เกณฑ์การประเมินโอกาสและผลกระทบความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นการประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดขึ้นของเหตุการณ์ ที่เป็นสาเหตุของความเสี่ยงการทุจริต และการประเมินผลกระทบ (Impact) ที่เกิดจากเหตุการณ์นั้นๆ โดยมีการประเมินทั้งเชิงปริมาณ หรือประเมินในเชิงคุณภาพ โดยขั้นตอนการประเมินนี้จะช่วยให้สามารถตัดสินใจ ให้ความสำคัญ (Prioritize) ได้ว่า ความเสี่ยงใดควรจัดการก่อนหรือหลัง

ตารางแสดงเกณฑ์การประเมินโอกาสความเสี่ยงการทุจริต

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย	
		เชิงปริมาณ	เชิงคุณภาพ
5	สูงมาก	5 ครั้ง/ปี	มีโอกาในการเกิดเกือบทุกครั้ง/เกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	4 ครั้ง/ปี	มีโอกาในการเกิดค่อนข้างสูงหรือค่อนข้างบ่อย
3	ปานกลาง	3 ครั้ง/ปี	มีโอกาเกิดบางครั้ง
2	น้อย	2 ครั้ง/ปี	มีโอกาเกิดแต่นานๆ ครั้ง
1	น้อยมาก	1 ครั้ง/ปี	มีโอกาเกิดขึ้นยาก

ตารางแสดงเกณฑ์การประเมินผลกระทบความเสี่ยงการทุจริต

1. ผลกระทบด้านกลยุทธ์

ระดับ	ผลกระทบ	ความเสียหาย
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูงมาก
4	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรในระดับสูง
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างขององค์กร
2	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเล็กน้อย
1	น้อยมาก	แทบไม่มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเลย

2. ผลกระทบด้านการดำเนินงาน

ระดับ	ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการทำงานรุนแรงมาก
4	สูง	มีผลกระทบต่อกระบวนการและการทำงานขั้นรุนแรง
3	ปานกลาง	มีการชะงักอย่างมีนัยสำคัญต่อการทำงาน
2	น้อย	มีผลกระทบเล็กน้อยต่อการทำงาน
1	น้อยมาก	ไม่มีการชะงักของกระบวนการทำงาน

3. ผลกระทบด้านการเงิน

- กรณีความรุนแรงวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับ	ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย
5	สูงมาก	มากกว่า 100,001 บาทขึ้นไป
4	สูง	มากกว่า 50,001 บาท แต่ไม่เกิน 100,000 บาท
3	ปานกลาง	มากกว่า 10,001 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท
2	น้อย	มากกว่า 5,001 บาท แต่ไม่เกิน 10,000 บาท
1	น้อยมาก	ไม่เกิน 5,000 บาท

- กรณีความรุนแรงที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้

ระดับ	ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย
5	สูงมาก	มีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก
4	สูง	มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน สูญเสียทรัพย์สิน
3	ปานกลาง	มีการบาดเจ็บถึงหยุดงาน
2	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สิน บาดเจ็บพอสมควร
1	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บ

4. ผลกระทบด้านการปฏิบัติตามระเบียบ/กฎหมาย

ระดับ	ผลกระทบ	มูลค่าความเสียหาย
5	สูงมาก	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรสูงมาก
4	สูง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรสูง
3	ปานกลาง	มีผลกระทบต่อเป้าหมายบางอย่างขององค์กรบ้าง
2	น้อย	มีผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเล็กน้อย
1	น้อยมาก	แทบไม่มีผลกระทบต่อเป้าหมายเลย

5. การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยงการทุจริต

หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินโอกาสและผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยงมีค่าเชิงปริมาณโดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) หรือ $D = L \times I$ กำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ระดับ ดังนี้

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ตารางแสดงระดับของความเสี่ยง (Degree Of Risk)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ระดับช่วงคะแนน
1	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	16-25
2	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	10-15
3	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	6-9
4	ความเสี่ยงระดับต่ำ	1-5

ตารางการแบ่งเป็น 4 ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น 4 ส่วน (4 Quadrant) ในการแบ่ง

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	การยอมรับความเสี่ยง	การแสดงสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	1-5 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง ไม่ต้องควบคุมความเสี่ยง	สีเขียว ■
ปานกลาง (Medium)	6-9 คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยงที่ต้องไม่ให้ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้	สีเหลือง ■
เสี่ยงสูง (High)	10-15 คะแนน	ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ มีมาตรการลดความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้	สีแดง ■
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	16-25 คะแนน	ไม่สามารถยอมรับความเสี่ยงได้ จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที โดยมีมาตรการลดความเสี่ยงและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงเหล่านั้น	สีแดง ■

3. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต และมาตรการจัดการ

แหล่งความ	เหตุการณ์ความเสี่ยง	มาตรการจัดการควบคุมที่มีอยู่	ประเมินวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง			มาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการเพื่อไม่เกิดการทุจริต	ผู้รับผิดชอบ
			โอกาส (L)	ผลกระทบ (I)	ระดับความเสี่ยง (L x I)		
1.บุคลากร	บุคลากรบางคนอาจมีพฤติกรรมที่ทุจริต	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมกำกับดูแลให้ข้าราชการบุคลากร ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ เรื่องการรับของขวัญ สิ้นใจอย่างเคร่งครัด - สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงทุจริต 	2	2	4 ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ในระเบียบกฎหมายในการปฏิบัติและ สร้างความตระหนักในการป้องกันกาทุจริต 	สำนักปลัด
2.ระบบงานและ/หรือกระบวนการ	ระบบการจัดการซื้อร้องเรียนการทุจริตอาจยังขาดประสิทธิภาพ ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดนโยบายการป้องกันกาทุจริตและหลักเกณฑ์การรับเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริต 	2	2	4 ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำนโยบายการแจ้งข้อร้องเรียน และเบาะแส และแนวปฏิบัติการจัดการร้องเรียนการทุจริตและประพศติมิชอบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการ 	สำนักปลัด
3. การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	ใช้รถยนต์ส่วนกลางของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุม กำกับและมอบหมายให้มิผู้รับผิดชอบประจำรถยนต์ส่วนกลาง ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้รถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระเบียบพัสดุฯ - ดำเนินการตามระเบียบกฎหมายแก่ผู้นำทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว 	2	2	4 ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำใบขออนุญาตใช้รถยนต์ส่วนกลางทุกครั้ง ก่อนออกใช้รถยนต์ 	สำนักปลัด